

Αποστόλων και Αγίων διαδοχή

ὄλην συγκροτεῖ τὴν Ἐκκλησίαν ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ

Αλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου

Κάποιοι γνωστοί μου, που διατηρούν τις αποστάσεις τους με την εκκλησιαστική ζωή, εξέφρασαν την απορία γιατί οι άνθρωποι της Εκκλησίας δίνουν τόση σημασία σε πρόσωπα που έδρασαν ανάμεσά μας και αναγνωρίζουν «υπερφυσικές» ικανότητες σε φυσικά πρόσωπα και τα ευλαβούνται δίνοντας μεγάλη σημασία σ' αυτά και «υποτιμούν» κατά κάποιο τρόπο το κύριο πρόσωπο της σωτηρίας μας, τον Χριστό. Τους ξενίζει πάντως το γεγονός αυτό της ευλαβούς αφοσιώσεως σε πρόσωπα, σε μορφές Γερόντων και η προσκόλλησή τους, κατά την γνώμη τους, σε αυτά, εν ζωή και μετά την κοίμηση και την αναγνώριση της αγιότητας και την αγιοκατάταξή τους. Ιδιαίτερα η αναφέρονται στα πρόσωπα των Οσίων: Πορφυρίου, Παΐσιου, Ιακώβου και Αμφιλοχίου της Πάτμου (1).

«Εύλογες» ενστάσεις διατυπώνουν, όμως, και εκκλησιαστικοί άνδρες για την αθρόα αγιοποίηση τα τελευταία τριάντα χρόνια τόσων προσώπων, όσων δεν αγιοποιήθηκαν αιώνες και θέτουν ανάλογα ερωτηματικά. Δεν αποκλείεται, βέβαια, ορισμένες υπερβολές που εκδηλώνονται να εγείρουν απορίες ως προς την γνησιότητα των στάσεων και την υποκρυπτόμενη ενδεχομένως αναζήτηση «σημείων» για την στερέωση της πίστεως έναντι της σημερινής απιστίας και αδιαφορίας που επικρατεί (2).

Οφείλουμε με σεβασμό και ανοικτότητα να ακροαστούμε τις απορίες, τα ερωτήματα, τις απόψεις και των δύο πλευρών που παραθέσαμε. Μπορούμε, όμως, νηφάλια να αντιτάξουμε ότι ασφαλώς δεν υπάρχει ουδεμία πρόθεση υποτίμησης του προσώπου του Χριστού ή Αγίων μορφών του παρελθόντος που ανέδειξε η Εκκλησία μας μέχρι τώρα.

Η εγγύτητα, όμως, και η άμεση σχέση με τα πρόσωπα αυτά που αναδείχθηκαν πρόσφατα, τα κάνει οικεία και προσιτά. Η αμεσότητα, λοιπόν, και πολλές φορές η

οικειότητα που έχει αναπτυχθεί ζώντων των προσώπων αυτών με εμάς, τα καθιστά τέτοια έτσι που είμαστε πεπεισμένοι ότι μπορούν να μεσολαθήσουν και ότι πράγματι μεσολαβούν προς τον Κύριο. Έχουν, δηλαδή, «πρόσωπο» και παρρησία και εμείς τους εμπιστευόμαστε και είμαστε σίγουροι ότι καλώς τους εμπιστευόμαστε τα αιτήματά μας. Δεν τους παραδεχόμαστε μόνο ως μεσολαβητές αλλά ότι και αυτοί χαριτωμένοι από την Χάρη του Θεού αντλούν και διοχετεύουν αυτή την Χάρη σε εμάς.

Από την άλλη, με όλα αυτά που επιτυγχάνουν και επιτελούν, μαρτυρούν για την παρουσία του Θεού στον κόσμο μας και όλα όσα «παρακολουθούν» στην Εκκλησία και στον κόσμο μετά την έλευση του Χριστού στη γη. Αυτά λοιπόν τα γνωρίσματα «αναγνωρίζουν» οι πιστοί στα πρόσωπα αυτά και η Εκκλησία με τα θεσμικά της όργανα κατατάσσει στις δέλτους της τους νέους αγίους και αγίες της Εκκλησίας μας. Αυτή η αγιότητα που διαχέεται σε ολόκληρη την Οικουμένη δείχνει την συνεχή, την αδιάλειπτη διαδοχή μιας σαρκούμενης και σαρκωμένης αγιότητας. Μια μαρτυρία ότι οι ενέργειες του Θεού διοχετεύονται, διαπορθμούνται μέσω των προσώπων αυτών στην Εκκλησία, στους Χριστιανούς και στον κόσμο άπαντα.

Και όπως συμβαίνει με τους Επισκόπους, οι οποίοι έχοντας την απαρχή από τους Αποστόλους, διαδέχονται ο ένας τον άλλον και τηρείται η έγκυρη συνέχεια χωρίς ασυνέχειες (*successio apostolica*) έτσι και με τη φανέρωση σε κάθε γενεά προσώπων που ετίμησαν τον Θεό με την βιοτή και την πίστη τους και αγίασαν, τηρείται ένα είδος *διαδοχής αγιότητος* (*successio sanctorum*), διαδρομής αγιότητος όπου ο ένας παραδίδει την σκυτάλη (συνταγή;) αγιότητος στον άλλον και την κάνει «φανερή» αλλά και επιθυμητή για τους υπολοίπους. Αυτό δεν σημαίνει ότι μια «αφανής» αγιότητα δεν υφίσταται. Η επώνυμη, όμως, φανέρωση σε συγκεκριμένα πρόσωπα γίνεται έτσι ώστε να «πιστοποιείται» κατά κάποιο τρόπο ότι ο Θεός είναι θαυμαστός εν τοις αγίοις αυτού. Και αυτό δεν γίνεται για να δοξάζονται οι συγκεκριμένοι φορείς της Χάριτος, τους οποίους τιμούμε και σεβόμαστε αλλά για να δοξάζεται ο ίδιος ο Τριαδικός Θεός και να λέμε Δόξα τω Θεώ, δόξα σε Σένα Θεέ μας που μας φανερώνεσαι μέσω των Αγίων σου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (1) Παραθέτουμε τέσσερα αξιόλογα βιβλία, μεταξύ πολλών άλλων που υπάρχουν, για τον αναγνώστη που θα ήθελε να πληροφορηθεί εν τάχει για τον βίο και την διδασκαλία των τεσσάρων αυτών Αγίων μορφών.
  - Γέροντος Πορφύριου Καυσοκαλυβίτου, *Βίος και Λόγοι*, Ιερά Μονή Χρυσοπηγής Χανίων, Χανιά 2003, 522 σ.
  - ΜΑΚΑΤΟΥΝΗ Α. – Κ. ΠΑΠΠΑ, *ο δικός μας Παΐσιος*. Επτά προσωπικότητες μιλούν για τη σχέση τους με τον Άγιο, Εκδ. Πορφύρα, Αθήνα 2017, 117 σ.
  - ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Στυλιανού Γ., *Ο Μακαριστός Ιάκωβος Τσαλίκης*, Εκδ. Ουρανός, τρίτη ανατύπωση, Ιανουάριος 2018, 304 σ. (πρώτη έκδοση, Εκδ. Ακρίτας, Ιούνιος 2009).
  - ΧΡΙΣΤΟΝΥΜΦΗΣ Μοναχής (Καθηγουμένης), *Η δροσοβόλος καύσις της προσευχής*. Γέρον Αμφιλόχιος Μακρής, Ιερά Μονή Ευγγελισμού «Μητρός Ηγαπημένου», Πάτμος 2018, 216 σ. (Έκδοση Επτάλοφος Α.Β.Ε.Ε.).
- (2) Βλ. κείμενο που αναφέρεται σε ανάλογες απόψεις του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ηλείας κ. Γερμανού που δημοσιεύτηκε στο http://orthodox-voice.blogspot.com/2018/08/to-30_31.html στις 31 Αυγούστου 2018.